De Groene Denktank

Inspiratiebron voor vernieuwende vormen van stedelijk groen in Ouder-Amstel.

VOORWOORD DOOR PROJECTWETHOUDER MARIAN VAN DER WEELE

Voor u ligt een bijzonder boekje. Het gaat over groen en het gaat over woningen bouwen. En bovenal gaat het over hoe we die twee werelden met elkaar kunnen verbinden.

Een uitdaging waarbij we de juiste ervaring en deskundigheid goed konden gebruiken. Daarom hebben we als gemeente Ouder-Amstel experts vanuit verschillende hoeken bij elkaar gebracht in de Groene Denktank. Wetenschappers, groenbeheerders en vertegenwoordigers van verschillende tuinparken gingen samen aan de slag met die belangrijke vraag: hoe gaan we in de 21ste eeuw om met stedelijk groen? Welke nieuwe vormen zoals stadslandbouw, natuurinclusieve bebouwing, nieuwe generatie volkstuinen kunnen we inzetten?

Ook dachten we na over de sociale samenhang. In onze tuinparken is prachtig te zien hoe mensen elkaar vinden en helpen via de gemeenschappelijke deler van liefde voor het groen en tuinieren. Een kwaliteit die wij vanzelfsprekend ook graag bij ontwikkelingen terug willen zien.

De Groene Denktank bleek een bron vol inspiratie. De bijeenkomsten, steeds op een creatieve manier vormgegeven, waren levendige uitwisselingen van gedachten en ideeën. Daarbij was volop ruimte voor de verschillende meningen en uitgangspunten, maar waren het de overeenkomsten die de toon hebben gezet voor dit boekje.

De deelnemers wil ik graag bedanken voor hun onvermoeibare en enthousiaste inbreng. Het heeft een prachtig resultaat opgeleverd. En van een ding ben ik nu al zeker. Dit boekje komt mooi op tijd om mee te nemen bij onze op stapel staande grote projecten zoals De Nieuwe Kern. Ik heb het straks bij het bespreken van die nieuwe ontwikkelingen in onze gemeente altijd bij de hand.

Veel plezier bij het lezen en laat u vooral inspireren!

Marian van der Weele
Projectwethouder DNK

DE GEMEENTE OUDER-AMSTEL RIEP
DE GROENE DENKTANK
IN HET LEVEN OM MET ELKAAR NIEUWE INSPIRATIE
OP TE DOEN OVER (VERNIEUWENDE VORMEN VAN)
STEDELIJK GROEN:
VOOR DE STRUCTUURVISIE EN HET STEDENBOUWKUNDIG
PLAN VOOR DE NIEUWE KERN, MAAR OOK VOOR ANDERE
LOCATIES IN DUIVENDRECHT EN OUDERKERK A/D AMSTEL.

IN DE GROENE DENKTANK IS
VANUIT VERSCHILLENDE INVALSHOEKEN
NAGEDACHT OVER:

Is er ruimte voor nieuwe vormen van stedelijk groen, bijvoorbeeld stadslandbouw, natuurinclusieve bebouwing, nieuwe generatie tuinparken.

Hoe combineer je nieuwbouw met voldoende ruimte voor water, meer openbaar groen en minder tuinen.

Een groene omgeving stimuleert sociale contacten en voorkomt eenzaamheid. Hoe kun je dit zo goed mogelijk benutten?

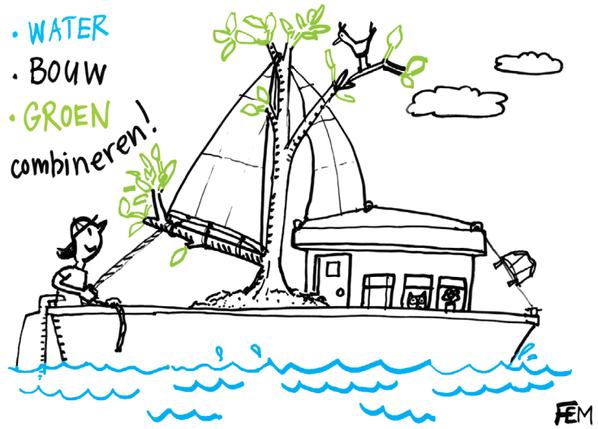

Hoe hebben we dit gedaan?

De Groene Denktank is vier keer in wisselende samenstelling bij elkaar geweest. Onze aanpak was van alle markten thuis. We inspireerden elkaar met goede gesprekken en online beelden, maakten moodboards, maquettes, ouderwets met lijm en schaar, en gingen met de bus op werkbezoek. In totaal waren we twee keer aan het werk in een creatieve workshop, gingen we één keer gezamenlijk op locatiebezoek naar Ons Buiten in Utrecht en Klein Dantzig in Amsterdam en kwamen we één keer samen in het gemeentehuis van Ouder-Amstel om de resultaten op een rij te zetten en de basis voor dit boekje te bespreken.

Wat vonden we ervan?

De Groene Denktank was een bron van enthousiasme en inspiratie. Het was een energieke club van bevlogen deelnemers, die vanuit verschillende disciplines en vanuit een eigen perspectief meedachten in de Groene Denktank. Dit boekje is het resultaat. Wij zijn er trots op.

1 GROENBELEVING IN DE WIJK = SAMENSPEL

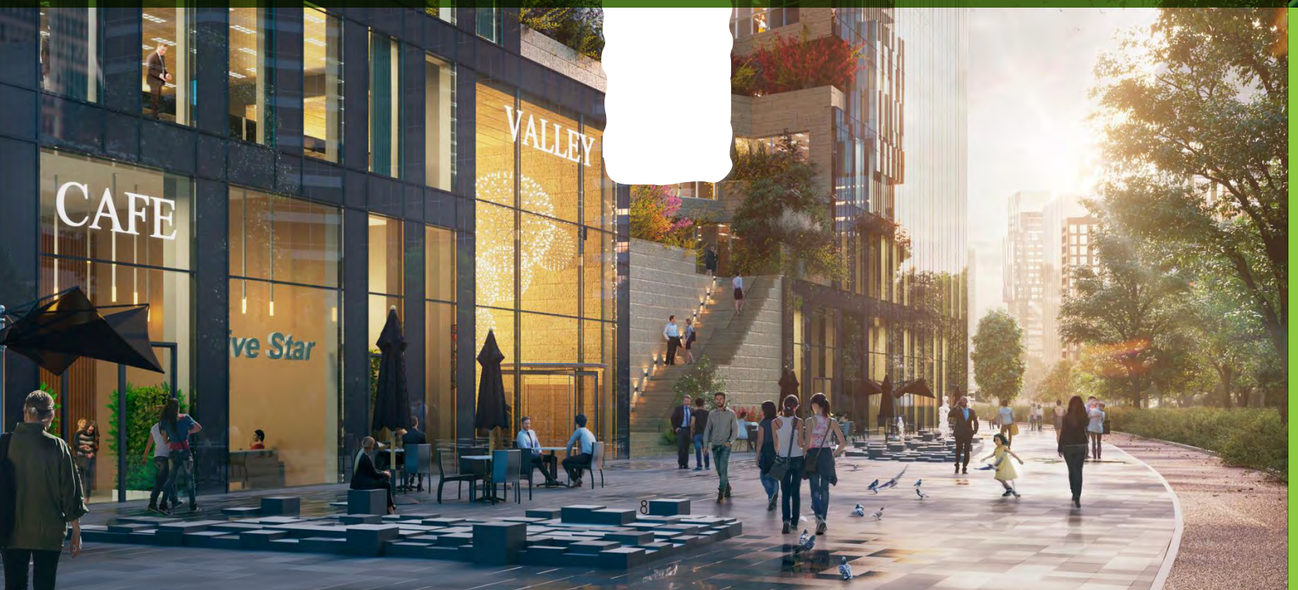

DE GROENBELEVING IN DE WIJK IS EEN SAMENSPEL
TUSSEN BEZOEKERS EN BEWONERS,
TUSSEN GEBOUWEN EN GROEN,
TUSSEN BESTAANDE STRUCTUREN EN NIEUWE INZICHTEN

Zorg voor doorgaande groene routes
dus geen versnipperde stukjes groen.

Natuurinclusief bouwen:
groene gevels en daken, nestmogelijkheden, etc.
Benut de lijst met 40 mogelijke maatregelen.

Zoek naar verbinding en aaneenschakeling van verschillende soorten en maten van groen.
Niet twee verschillende werelden naast elkaar, maar werelden combineren.

Houd zoveel mogelijk rekening met bestaande structuren van
water, bomen en/of sociale samenhang in de tuinparken.

Groen is voor alle omwonenden,
uitnodigend en bereikbaar.

“LATEN WE HET EENS ECHT ANDERS DOEN: JUIST HET OORSPRONKELIJKE LANDSCHAP ALS UITGANGSPUNT NEMEN EN DAN BEDENKEN HOE JE DE WIJK MOET BOUWEN EN INRICHTEN.”

De inrichting van de groene omgeving laat je weten waar je bent in het gebied: aan de rand of er middenin.

Zorg voor variatie; openheid, beschutting, vrijheid, zichtlijnen, zitplekken. Wees uitnodigend en toegankelijk.

Ook groen toepassen op/aan bebouwing. Dit draagt bij aan de beleving en helpt ook tegen hittestress.

Maak de openbare ruimte en paden aantrekkelijk en uitnodigend bijvoorbeeld met zitplekken.

Voldoende licht en lucht zijn belangrijk voor sociale veiligheid; Biedt voor ieder wat wils.

2 Waterbeleving in de wijk

multifunctioneel

DE WATERBELEVING IN DE WIJK KENT VELE KANTEN EN IS DAARDOOR MULTIFUNCTIONEEL EN AANTREKKELIJK. DOORSTROMING IS BELANGRIJK VOOR EEN GOEDE WATERKWALITEIT, MAAR DAARNAAST MOETEN WE DE KANSEN BENUTTEN VAN DE VEELZIJDIGHEID VAN HET WATER: SPELEN IN WATER, VERKOELEN, WONEN OP HET WATER, VISSEN ENZOVOORTS.

Waterspuiters op een plein en ecologische oevers in de natuur.
Maak de oplossing voor water passend aan de omgeving.

Benut de verschillende functies die water kan hebben:
zoals zwemmen, spelen, vissen, varen, begrenzen en verkoelen.

Zorg voor een goed watersysteem met voldoende doorstroming om het water gezond te houden.

Als je rondjes kunt varen en aan kunt leggen met een opblaasboot
of een sloepje maakt dit het water aantrekkelijker.

“WATER IS ZO **VEELZIJDIG**, VISSEN, ZWEMMEN, VAREN, VERKOELEN. LAAT DIE VEELZIJDIGHEID INSPIRATIE ZIJN VOOR **DIVERSITEIT** IN DE OPVANG VAN HET WATER. WANT DIE OPVANG IS WEL **NOODZAAK**.”

Wateropvang binnen de wijk
voorkomt wateroverlast,
ook bij extreme regenval.

Maak gebieden die in droge en in
natte staat een functie hebben.
Zoek naar slimme combinaties.

Wonen op het water
kan een toevoeging zijn
aan de beleving
van het water.

3 VERBINDING WIJK EN OMGEVING

ONTMOETING

DE OVERGANG VAN BEBOUWING NAAR OMLIGGENDE GROENGEBIEDEN EN VICE VERSA VOELT ALS EEN ORGANISCH GEHEEL. EEN LANDMARK OP DE JUISTE PLEK KAN DE VERBINDING VERSTERKEN EN GEEFT GLANS. OVERAL IN DE WIJK VOELEN MENSEN ZICH WELKOM EN ZE KOMEN DAN OOK OVERAL.

Bepaal hoofdzaken:
Kijk naar wisselwerking tussen het karakter van bestaande groengebieden en de nieuwe functies
Kies voor logische combinaties met bijvoorbeeld scholen, buurtactiviteiten, jonge gezinnen,
zorgcomplexen en moestuinen.

Grenzen creeren door water is veel aangenamer dan door afbakeningen met hekken.

De woningen worden met hun voorkant naar de groene omgeving gebouwd.

Maak verbindende groene routes naar de omgeving, maar ook de wijk in; geen strakke grens of overgang.

Zorg voor een landmark op een plek waar groen, verbinding, beleving en identiteit verbeeld worden. Met kunst of een bijzondere brug.

De vormgeving, hoogte, schaal van de bebouwing versterkt de groene uitstraling en zorgt voor een natuurlijke overgang.

JE MOET EIGENLIJK HET GROEN EN DE BEBOUWING ALS VINGERS IN ELKAAR LATEN GRIJPEN ZODAT ER EEN GELEIDELIJK OVERGANG IS VAN WONEN NAAR GROEN.

4 groenbeleving in de omgeving

meerwaarde

EEN GROENE EN TOEGANKELIJKE OMGEVING IS VAN GROTE MEERWAARDE VOOR BEWONERS EN GEBRUIKERS. DAT BETEKENT DE OMGEVING TOEGANKELIJK(ER) EN AANTREKKELIJK(ER) MAKEN. AANSLUITEN BIJ DE IDENTITEIT VAN EEN GEBIED IS DAARBIJ NET ZO BELANGRIJK ALS EEN OPEN SFEER. BUURTBEWONERS KOMEN VOOR RECREATIE, NATUUR OF TUINIEREN.

De diverse routes in en tussen verschillende gebieden moeten goed op elkaar aansluiten, uitnodigend en sociaal veilig zijn.

Wandelen is aantrekkelijker en veiliger als je 'rondjes' kunt lopen. Maak geen doodlopende paden.

Wees uitnodigend en nodig uit.
Kies voor activiteiten die passen bij het karakter van het gebied. Bewaak de identiteit.

Probeer de bestaande waarden van de groene gebieden vast te houden en te versterken. In gebieden waar tuinparken liggen, is het van belang nieuwe functies toe te voegen die passen bij hun identiteit. Sommige tuinparken zijn bijvoorbeeld ook een podium voor theatervoorstellingen in het groen. Bij het toevoegen van nieuwe functies wil je aansluiten bij die identiteit.

SPONTAAN IS DIFFERENTIATIE ONTSTAAN. SOMMIGE TUINPARKEN SPECIALISEREN ZICH OM MEER TOEGANKELIJK TE ZIJN VOOR KINDEREN, ANDERE RICHTEN ZICH WEER MEER OP BIJVOORBEELD DE LIEFHEBBER VAN RUST EN NATUURLIJK TUINIEREN.

Ballotage bij aanmelding van nieuwe leden van de tuinparken. Lid zijn is niet alleen het krijgen van een eigen tuin maar als lid doe je ook actief mee in de vereniging. Je hebt meer kans op gemotiveerde tuinders als je dit vooraf met elkaar hebt besproken.

Verschillende soorten en maten tuinen zorgen voor meer variatie in gebruik en doelgroep: grote tuin met huisje, kleinere tuin met huisje, moestuin, vierkante-meter-tuin, educatieve tuin, et cetera.

Voor recreatief medegebruik is financiële ondersteuning wenselijk voor bijvoorbeeld het plaatsen van bankjes, nestkasten of informatieborden.

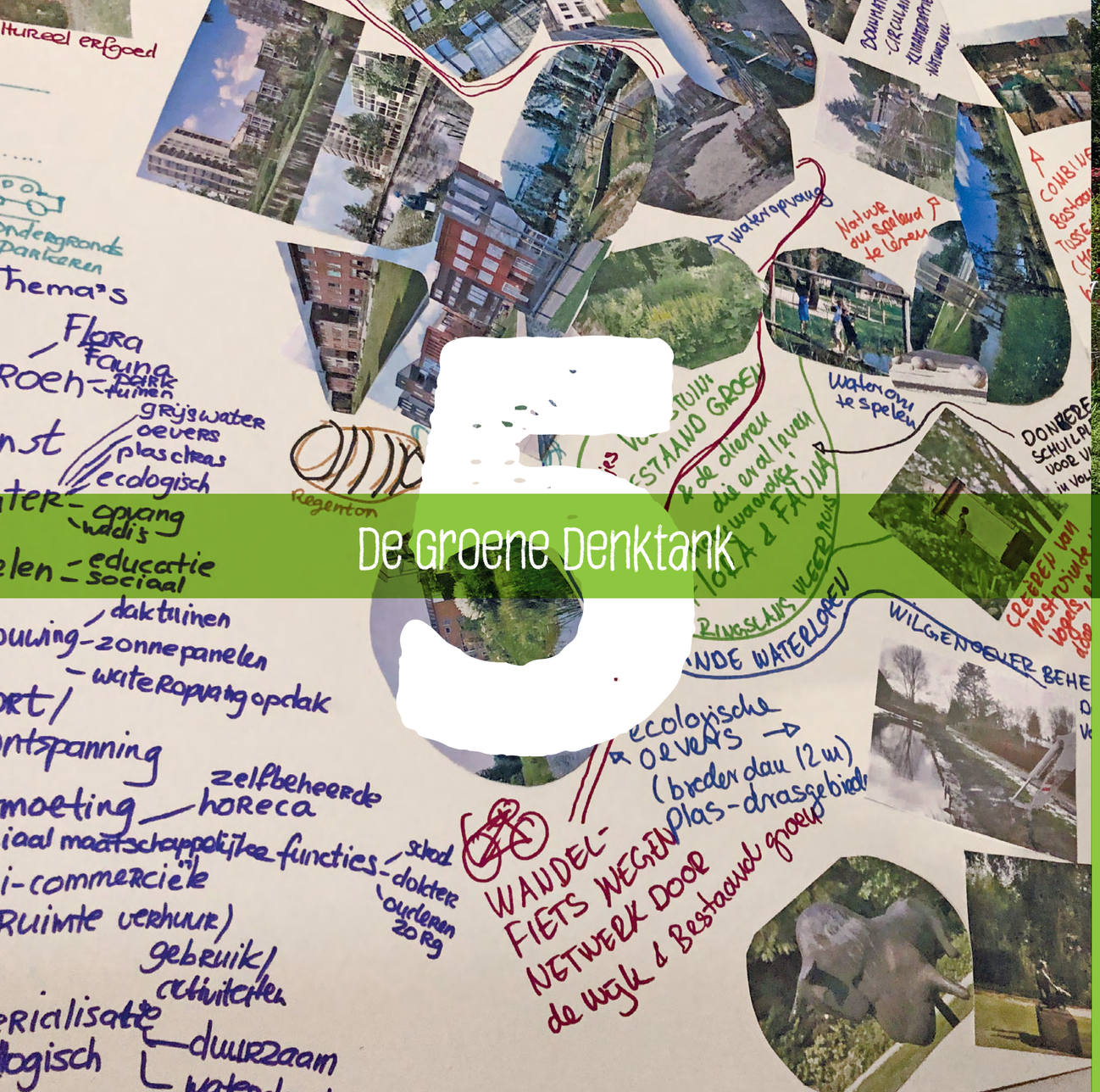

De Groene Denktank

INSPIRATIE

In de Groene Denktank borrelden nieuwe ideen als vanzelf omhoog, kreeg het woord samenwerking inhoud en zijn grenzen verlegd. Nu is het de kunst die inspiratie om te zetten naar concrete werkelijkheid en om, allereerst in de Nieuwe Kern, nieuw en uniek stedelijk groen te realiseren. Openheid is daarbij de sleutel naar succes. Wij kunnen met elkaar niet wachten om de ideen te helpen vormgeven.

Laten we aan de slag gaan!

VERANDEREN IS VAN ALLE TIJDEN, DUS OOK VAN NU. MAAR HET IS HEEL BELANGRIJK MENSEN EN TUINDERS DAARBIJ TE BETREKKEN.

HET IS NIET ALLEEN EEN MOOI BELEIDSVERHAAL, MAAR HET WERKT ECHT: EEN VOLKSTUIN MET FUNCTIES VOOR DE BUURT; EN DAT ZIE JE OOK IN DE PRAKTIJK. HET KAN IS DE BOODSCHAP.

Jan-Willem van der Schans >> Rogier Hendriks >> Joke Baars >> Ben Kremer >> Wes >> Roland Vallentin >> Wanda Nikkels >> Max Paumen >> Martijn Stoffers >> Evelyn Schwarz >> Leo Douw >> Rens Snel >> Carel Peterson >> Ralf Grevelink >> Nannie van Doorn >> Jolanda van Lith >> Marco Overbeek >> Iruma Rodriques >> Theo Dohle >> Jacky van den Bosch >> Niek Bosch >> Maurice van der Werff >> Peter Pieterse >> Astrid van der Vorm >> Klazien Haitjema >> Marian van der Weele >> Judith de Jong

Werkgroep Openbare Ruimte Dulivendrecht

Bond Van Volkstuinders

Wageningen Economic Research, Onderdeel Innovation- and Risk Management and Information Governance

Gemeente Ouder-Amstel

Delva Landscape Urbanism

Duoplus

Natuurmonumenten

Beschermers Amstelland

De Wijde Blik

Tuinpark Ons Lustoord

Tuinpark Dijkzicht

Werkgroep Openbare Ruimte Coherente

Tuinpark Nieuw Vredelust

Amsterdam Old Course

Creativity meets results

Bestuur de Federatie (tuinparken)

Bestuur de Federatie (tuinparken)

COLOFON

Tekst	: Deelnemers De Groene Denktank
Ontwerp en vormgeving	: Wit Communicatie/Duncan Baumbach
Redactie	: gemeente Ouder-Amstel
Fotografie	: deelnemers De Groene Denktank
Illustratie	: © Fem c/o Carof-Beeldleveranciers
drukwerk	: Total Pre Press B.V.
Oplage	: 120

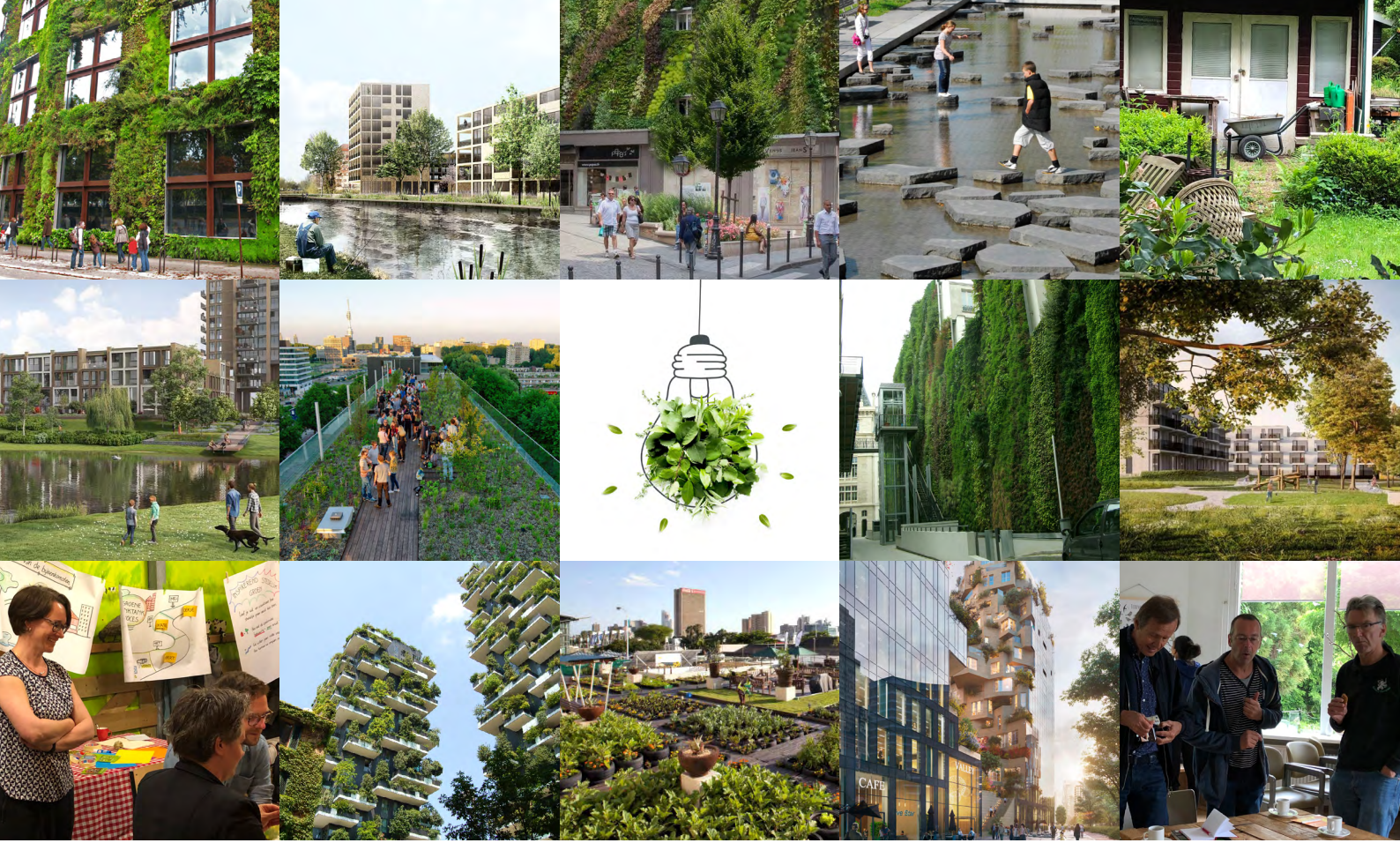

De Groene Denktank

© 2019. De Groene Denktank is een uitgave van Ouder-Amstel.